

การศึกษาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา
ในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

The Study of Primary School Administrator's Authentic Leadership
In Kham Sakaesaeng Nakhon Ratchasima

พิชญ์พงศ์ บำรุงกลาง^{1*} และกานต์ เนตรกลาง²
Pitchapong Bumroongklang^{1*} and Kant Netklang²

^{1,2}สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 30000

^{1,2}Educational Administration Department, Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand.

^{1*}Corresponding Author, E-mail : busboyza@gmail.com

Received: 10 May 2021, Revised: 16 September 2021, Accepted: 20 September 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำที่แท้จริง 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำที่แท้จริง และ 3) หาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย ปีการศึกษา 2563 จำนวน 155 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกนโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาแล้วบรรยายเป็นความเรียงผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย ตามทัศนะของครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านมุมมองเชิงจริยธรรมภายในตน รองลงมา ได้แก่ ด้านความโปร่งใสและซื่อสัตย์สุจริตต่ำสุด ได้แก่ ด้านการตระหนักในตน 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และ 3) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมงาน มีความเข้าใจตนเอง เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถวิเคราะห์หาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นได้ ต้องเป็นผู้นำที่ยึดมั่นตามมาตรฐานจริยธรรมภายในตนเอง

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำที่แท้จริง

Abstract

This research was designed to 1) study the authentic leadership, 2) compare the authentic leadership, and 3) find the way to develop authentic leadership of primary school administrators in Kham Sakaesaeng Nakhon Ratchasima by using quantitative and qualitative research methodology. The samples of this research were 155 primary school teachers in Kham Sakaesaeng Nakhon Ratchasima, academic year 2020. The sample size was determining by using Krejcie and Morgan table, in which the samples were chosen by simple random sampling. The research tools were a questionnaire and an interview form. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation and content analysis. The research results found that: 1) The authentic leadership level of primary school administrators in Kham Sakaesaeng according to the viewpoint of the teachers, the overall was at a high level. And when considering on each side, it was found at a high level in all aspects. The aspect with the highest mean were internalized moral perspective followed by transparency, and the items with the lowest mean is self-awareness. 2) The comparison of the authentic leadership of primary school administrators in Kham Sakaesaeng according to the viewpoint of the teachers classified by gender, it was found that each aspect was not different. When considering by working experiences, it was found that each aspect was not different. 3) The development guidelines of authentic leadership of primary school administrators in primary schools in Kham Sakaesaeng Nakhon Ratchasima, found that the school administrators must be a role model for their colleagues, must have self-understanding, must be open-minded to others' opinions, must be able to analyze to find out the facts that have arisen, and must be a leader who adheres to ethical standards within himself

Keywords : Leadership, Authentic leadership

1. บทนำ

โรงเรียนประถมศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญ ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับที่ภาครัฐจัดให้แก่ประชาชนทุกคน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนในชาติให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ คุณธรรม ค่านิยม ตามที่รัฐต้องการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) โรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนทั้งหมด 30 โรงเรียน แบ่งเป็นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมาเขต 5 จำนวน 27 โรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 โรงเรียน และโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 2 โรงเรียน ซึ่งทำการขับเคลื่อนปฏิรูปการศึกษา ไปสู่เป้าหมายให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งและคนมีความสุข จากสภาพการจัดการศึกษา และจากรายงานผลการ ทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-net) ในช่วงปี 2558-2562 ของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัยส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ย

ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยมาตรฐาน ในขณะที่เดียวกันเด็กและเยาวชนต้องมีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้เรียนขาดความตระหนักถึงสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะของคนไทย(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5, 2562) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การจัดการศึกษายังไม่บรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ยังพบปัญหาความไม่โปร่งใสในระบบการศึกษาเช่น การรับจ้างทำงานวิจัยเพื่อนำมาประเมินผลความก้าวหน้าในหน้าที่ การจัดทำหนังสือเรียนที่ไม่ได้คุณภาพมาตรฐาน การจัดซื้อจัดจ้างที่มีการทุจริตซึ่งแพร่กระจายในวงกว้างและซึมซับกลายเป็นแนวคิดที่มองเห็นเป็นเรื่องปกติ

วิกฤติผู้บริหารที่บริหารงานเป็นไปอย่างไร้ทิศทาง ผู้บริหารขาดภาวะผู้นำทางวิชาการ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ รวมทั้งจิตสำนึก จิตวิญญาณ และอุดมการณ์ในการเป็นผู้บริหารมืออาชีพอย่างแท้จริง ส่งผลต่อคุณภาพการสอนของครู และคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน ส่วนวิกฤติของบริบทการจัดการศึกษานักเรียนและประชาชนร้อยละ 65 ยอมรับให้มีการทุจริตได้ トラบเท่าที่ตัวเองยังได้รับผลประโยชน์ ซึ่งเป็นค่านิยมที่อันตรายต่อประเทศชาติความไม่ซื่อสัตย์ของนักการเมือง เป็นสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีต่อการศึกษาเรียนรู้ เพราะเป็นการเรียนรู้ซึมลึกสู่ตนเองจนถือว่าเป็นเรื่องปกติ ปฏิบัติต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ เป้าหมาย “เก่ง ดี มีความสุข” จึงไม่สามารถบรรลุผล จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบการศึกษา นับเป็นความท้าทายสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการแสดงศักยภาพของความเป็นผู้นำในการพองค์กรผ่านพ้นวิกฤติ (อุษา ชูชาติ และลัดดา อินทร์พิมพ์, 2558) และ (ธีระ รุญเจริญ, 2556)

ภาวะผู้นำที่แท้จริงจึงมีความสำคัญกับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากภาวะผู้นำที่แท้จริงมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของผู้ตามและสถานศึกษา ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่แท้จริงจะรู้จักตนเอง มีศีลธรรมและความซื่อสัตย์ ทำให้ได้รับความไว้วางใจ การยอมรับ เชื่อมั่นและศรัทธาจากครู บุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการนำพองค์กรไปสู่ความสำเร็จภาวะผู้นำที่แท้จริงมีความสำคัญต่อการบริหารองค์กรเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีแนวคิดมาจากจิตวิทยาเชิงบวก เน้นให้รู้จักตนเอง มีศีลธรรม บริหารงานอย่างโปร่งใส ทำให้พนักงานในองค์กรเกิดความเชื่อถือศรัทธาในตัวผู้นำและปฏิบัติตาม โดยเฉพาะภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำที่แท้จริง คือ รู้จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง บริหารงานโดยยึดหลักศีลธรรม มีความโปร่งใส มีวิสัยทัศน์ ครูและบุคลากรให้ความเคารพนับถือและปฏิบัติตามคำสั่ง ร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพสูงสุด (สุธาสนี แสงมุกดา, 2554)

จากความสำคัญและสภาพปัญหาที่กล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการศึกษานักเรียน ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของเยาวชนในอำเภอลำทะเมนชัยต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ตามทัศนะของครูผู้สอน

2.2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ตามทัศนะของครูผู้สอน โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน

2.3 เพื่อหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา
ในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

3. สมมติฐาน

ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย
จังหวัดนครราชสีมา ตามทัศนะของครูผู้สอน ที่มีเพศและประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความแตกต่างกัน

4. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 แนวคิดทฤษฎี

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการและนักวิจัย ที่ได้ศึกษาหรือแสดงทัศนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำ
ที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษา กล่าวโดยสรุป ภาวะผู้นำที่แท้จริง เป็นภาวะผู้นำที่สามารถแสดงพฤติกรรม
ที่มีความรักความมุ่งมั่นในงาน พร้อมทำงานให้ประสบความสำเร็จ รู้จักพัฒนาตนเอง ตระหนักในตนเอง
รู้คุณค่าของตนเองและผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ยุติธรรม มีความเมตตา มีความสามารถในการเรียนรู้
และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ซึ่งจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่า
ภาวะผู้นำที่แท้จริง ประกอบด้วย คุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้คือ 1) ด้านการตระหนักในตน 2) ด้านความโปร่งใส
3) ด้านความยุติธรรมและ 4) ด้านมุมมองเชิงจริยธรรมภายในตน

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุชาดา สายทิ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องอิทธิพลของเครือข่ายและกระบวนการเรียนรู้ของผู้นำ
ที่แท้จริงต่อความผาสุกและความเข้มแข็งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคเหนือตอนบนผลการศึกษา
พบว่า 1) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคเหนือตอนบนมีภาวะผู้นำที่แท้จริงในระดับมาก
องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความมุ่งมั่นในการทำงาน การจงใจตนเองด้วยแรงจูงใจภายใน
ความตระหนักในตน การมีสัมพันธภาพที่โปร่งใส กระบวนการตัดสินใจที่สมดุลของข้อมูล และการรับรู้
คุณธรรมภายในตน ตามลำดับ

กฤติมา มะโนพรหม, สันติ บุรณะชาติ, โสภา อำนวยรัตน์ และน้ำฝน กันมา (2563) ได้ศึกษา
เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน
405 คน และศึกษาองค์ประกอบและแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมีค่า
ความเชื่อมั่น .96 และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์
องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)
ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบของภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความตระหนักในตนเอง ด้านความยุติธรรม ด้านมุมมองเชิงจริยธรรม
ด้านความโปร่งใส ด้านการมองโลกในเชิงบวกด้านความรับผิดชอบ และด้านการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

ของโลก 2) แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยวิธีการ และกิจกรรมการพัฒนาและกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและ 3) รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบ ของภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 องค์ประกอบ 2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ ที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย วิธีการพัฒนา 5 วิธี กิจกรรม การพัฒนา 6 กิจกรรม และกระบวนการพัฒนาด้วยกระบวนการ PIER 3) ปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริง ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การมีหลักสูตร การสนับสนุนทรัพยากร การกำกับติดตามและ ประเมินผลและการสร้างเครือข่ายการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 4) ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูผู้สอนของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2563 จำนวนครูผู้สอนทั้งหมด 261 คน จาก 30 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2563 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูป ของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 155 คน จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ สถานศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษามากน้อย 10 ปีขึ้นไป

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมาแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) ประกอบด้วย เพศและประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมาประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการตระหนักในตน 2) ด้านความโปร่งใส 3) ด้านความยุติธรรมและ 4) ด้านมุมมองเชิงจริยธรรมภายในตน ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตรา ส่วนประมาณค่า (Rating scales) ตามวิธีการของ Likert แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

2. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมาเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้างโดยผู้วิจัยพิจารณาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในแต่ละด้าน นำมากำหนดเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบของภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ 1) การตระหนักในตน 2) ความโปร่งใส 3) ความยุติธรรมและ 4) มุมมองเชิงจริยธรรมภายในตน

5.3 การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความถูกต้องของรูปแบบ และความถูกต้องของภาษา และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง เพื่อให้คำถามมีคุณภาพ จำนวนทั้งสิ้น 27 ข้อ ผลปรากฏว่าคำถามผ่านเกณฑ์ 26 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมาสังกัด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน นำผลการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ .98

5.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการตามขั้นตอน ต่อไปนี้

5.4.1 แบบสอบถาม

5.4.1.1 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์หนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 นายกเทศมนตรีตำบลหนองหัวฟาน และผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.4.1.2 ผู้วิจัยนำหนังสือพร้อมแบบสอบถามจำนวน 155 ฉบับ เพื่อเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมาโดยการส่งและรับกลับแบบสอบถามด้วยตนเองภายใน 2 สัปดาห์

5.4.1.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในลำดับต่อไป

5.4.2 แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

5.4.2.1 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์หนังสือในการสัมภาษณ์จากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา

5.4.2.2 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อนัดหมายวัน เวลา สถานที่กับผู้ให้สัมภาษณ์ล่วงหน้า และดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

5.4.2.3 ผู้วิจัยจัดเตรียมอุปกรณ์บันทึกภาพและเครื่องบันทึกเสียง

5.4.2.4 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นคำถามที่กำหนดไว้ โดยมีการบันทึกภาพ และเสียงไว้เป็นหลักฐานประกอบการสัมภาษณ์

5.4.2.5 ผู้วิจัยอ่านข้อมูลทั้งหมด ทำความเข้าใจภาพรวมตามข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ นำข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นจัดกลุ่มคำในประเด็นที่คล้ายกัน นำข้อความหรือคำที่สัมพันธ์กันในการศึกษาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมาแต่ละประเด็นรายด้าน ตัดข้อความที่ไม่จำเป็นออกและเสนอเป็นความเรียง

5.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อคำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t (t-test)

6. ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 155 คน จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (n=155)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	33	21.29
1.2 หญิง	122	78.71
2. ประสบการณ์การทำงาน		
2.1 ประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี	72	46.45
2.2 ประสบการณ์ ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	83	53.55
รวม	155	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งหมด 155 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 78.71 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 21.29 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 53.55 รองลงมา มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 46.45

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการตระหนักในตน	4.26	0.57	มาก
2. ด้านความโปร่งใส	4.30	0.57	มาก
3. ด้านความยุติธรรม	4.28	0.63	มาก
4. ด้านมุมมองเชิงจริยธรรมภายในตน	4.37	0.68	มาก
รวม	4.30	0.57	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมุมมองเชิงจริยธรรมภายในตน ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.68) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ด้านความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.57) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการตระหนักในตน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.57)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวแปรเพศและประสบการณ์การทำงาน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ

ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหาร	ชาย		หญิง		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการตระหนักในตนเอง	4.30	0.60	4.26	0.56	0.38	.702
2. ด้านความโปร่งใส	4.30	0.61	4.30	0.56	0.02	.982
3. ด้านความยุติธรรม	4.27	0.70	4.29	0.62	-0.10	.916
4. ด้านมุมมองเชิงจริยธรรมภายในตน	4.30	0.81	4.39	0.64	-0.66	.510
รวม	4.29	0.64	4.31	0.55	-0.12	.900

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย
จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหาร	น้อยกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการตระหนักในตน	4.31	0.57	4.22	0.56	0.98	.329
2. ด้านความโปร่งใส	4.30	0.57	4.29	0.56	0.09	.928
3. ด้านความยุติธรรม	4.26	0.64	4.30	0.63	-0.39	.696
4. ด้านมุมมองเชิงจริยธรรมภายในตน	4.39	0.67	4.35	0.69	0.42	.673
รวม	4.32	0.57	4.29	0.57	0.28	.777

จากตารางที่ 4 พบว่า ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 แนวทางพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมาผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในแต่ละด้านเพื่อนำมากำหนดเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ใน 4 ประเด็น

6.1 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการความรู้ให้กับตนเอง จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความภาคภูมิใจในตนเอง ต้องมีความรู้ความสามารถ มีระเบียบวินัยและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นของครูผู้ร่วมงานยึดหลักพรหมวิหาร 4 เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนกับครูผู้ร่วมงานด้วยความรัก ความเมตตา

6.2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการกับการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน บริหารงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบทางราชการ มีการกระจายอำนาจการบริหารงานที่ชัดเจน เพื่อให้การติดตามนั้นมีความน่าเชื่อถือ มีความถูกต้อง และสามารถตรวจสอบได้อีกทั้งยังต้องมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียได้รับรู้

6.3 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในการแสดงออกทางพฤติกรรมอย่างเที่ยงธรรม จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเคารพในกฎกติกาที่ตกลงร่วมกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้ร่วมงาน ปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานทุกคนด้วยความเท่าเทียมผู้บริหารต้องมีความจริงใจ มีความรับผิดชอบต่อคำพูด และการกระทำของตนเองและผู้บริหารจะต้องตัดสินใจโดยพิจารณาจากผลงาน และความถูกต้องบนพื้นฐานของความเป็นจริง

6.4 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในการประพฤติปฏิบัติตนเป็นที่ยอมรับและต้องการของสังคมจากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องยึดมั่นในศีลธรรม มีหลักคุณธรรมจริยธรรมภายในตนเอง ความเป็นกัลยาณมิตรที่ดี มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความเสียสละ

เป็นคนมีเหตุผล ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของสังคม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ สร้างความน่าเชื่อถือให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่เพื่อให้เป็นที่ยอมรับ และควรค่าแก่การเคารพนับถือของผู้ร่วมงานและผู้อื่นต่อไป

7. สรุปผลการวิจัย

7.1 ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมุมมองเชิงจริยธรรมภายในตน รองลงมา คือ ด้านความโปร่งใส และด้านความยุติธรรมและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการตระหนักในตน

7.2 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า

7.2.1 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

7.2.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

7.3 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

7.3.1 ด้านความตระหนักภายในตนผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความภาคภูมิใจในตนเอง ต้องมีความรู้ ความสามารถ มีระเบียบวินัยและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ยึดหลักพรหมวิหาร 4 เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนกับผู้ร่วมงานด้วยความรัก ความเมตตา

7.3.2 ด้านความโปร่งใสผู้บริหารสถานศึกษาต้องยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน บริหารงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบทางราชการ มีการกระจายอำนาจการบริหารงานที่ชัดเจน เพื่อให้การติดตามนั้นมีความน่าเชื่อถือ มีความถูกต้อง และสามารถตรวจสอบได้ อีกทั้งยังต้องมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียได้รับรู้

7.3.3 ด้านความยุติธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเคารพในกฎกติกาที่ตกลงร่วมกัน ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้ร่วมงาน ปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานทุกคนด้วยความเท่าเทียมผู้บริหารต้องมีความจริงใจ มีความเสียสละต่อคำพูด และการกระทำของตนเอง และผู้บริหารจะต้องตัดสินใจโดยพิจารณาจากผลงานและความถูกต้องบนพื้นฐานของความเป็นจริง

7.3.4 ด้านมุมมองเชิงจริยธรรมภายในตน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องยึดมั่นในศีลธรรม มีหลักคุณธรรมจริยธรรมภายในตนเอง มีความเป็นกัลยาณมิตรที่ดี มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความเสียสละเป็นคนมีเหตุผล ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของสังคม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ สร้างความน่าเชื่อถือให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่เพื่อให้เป็นที่ยอมรับ และควรค่าแก่การเคารพนับถือของผู้ร่วมงานและผู้อื่นต่อไป

8. อภิปรายผล

8.1 ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำสนธิ จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหลักการสำคัญในการบริหารสถานศึกษา ความเป็นผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบทบาทสำคัญในการดำเนินการของสถานศึกษา เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในการใช้ภาวะผู้นำให้เกิดประโยชน์และเกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนสูงขึ้น กิจกรรมที่เน้นส่งเสริมการพัฒนาในระดับภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาจะช่วยเป็นเครื่องมือให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความราบรื่น เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแสดงออกให้คนอื่นมองเห็นความสามารถในตัวของตน เปิดโอกาสให้มีการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงาน ผู้บริหารสถานศึกษามีการแสดงออก เคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้อื่น อย่างเท่าเทียมกันเปิดโอกาสให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และผู้บริหารสถานศึกษามีการประพฤติปฏิบัติที่เป็นคุณงามความดี ถูกต้องบนพื้นฐานของคุณธรรมดำเนินชีวิตโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ดังนั้น ระดับภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำสนธิ จังหวัดนครราชสีมา จึงอยู่ในระดับมากดังกล่าว สอดคล้องกับผลการวิจัยของศรุตพงศ์ ภูวรักษ์ วรานนท์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสงขลา มีพฤติกรรมภาวะผู้นำที่แท้จริงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของขวัญฤดี อาภาพันธ์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการศึกษาพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านคุณธรรมจริยธรรมภายใน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การประมวลผลที่สมดุล สัมพันธภาพโปร่งใสและการตระหนักรู้ในคุณค่าของตนเอง ตามลำดับ

8.2 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำสนธิ จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงานของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำสนธิ จังหวัดนครราชสีมา

8.2.1 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอลำสนธิ จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตัวแปรเพศโดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกันที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทั้งเพศชายและเพศหญิงต่างก็มีมาตรฐานวิชาชีพ สมรรถนะ คุณลักษณะและทักษะในการประกอบวิชาชีพที่เหมือนกัน ผ่านกระบวนการสอบคัดเลือก ผ่านการอบรมหลักสูตรทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง และหลังจากเข้าสู่ตำแหน่งแล้วผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนก็ได้รับโอกาสและสิทธิเท่าเทียมกัน ในการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาเหมือนกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ซอฟี ราเซ (2560) ที่ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่า ครูทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

8.2.2 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอ ขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกันที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 มีนโยบายในการขับเคลื่อนให้ทุกโรงเรียนในสังกัดปฏิรูปการศึกษา ไปสู่เป้าหมาย เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนา ประสิทธิภาพการบริหารงาน และบทบาทภาวะผู้นำที่แท้จริงของตนเองในการที่จะนำพาครูและบุคลากร ให้ร่วมมือ ร่วมใจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ประสบความสำเร็จต่อไปสอดคล้องกับงานวิจัยของชิตชญา ปริสิทธิ์ (2558) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว พบว่า การจำแนกตามประสบการณ์การทำงานของข้าราชการครูโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนารินทร์ เดชสะท้าน (2557) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

8.3 แนวทางแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา

8.3.1 ด้านความตระหนักรู้ในตน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความภาคภูมิใจในตนเองส่งเสริม ให้ตนเองมีความรู้ ความสามารถ มีระเบียบวินัยและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพในการปฏิบัติหน้าที่รวมทั้งรับฟัง ความคิดเห็น ให้ความเชื่อมั่นในผู้ร่วมงาน ยึดหลักพรหมวิหาร 4 เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนกับผู้ร่วมงาน ด้วยความรัก ความเมตตา สร้างความเข้มแข็งของจิตใจด้วยการมองโลกเชิงบวก สามารถเปลี่ยนปัญหาและ วิกฤติต่าง ๆ ให้เป็นโอกาสที่ดีได้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ต่อผู้อื่นเป็นผู้นำที่มีความเข้าใจตนเอง เปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่สะท้อนความเป็นตัวตนของตนเอง จากผู้อื่นและผู้บริหารสถานศึกษาต้องรับรู้ผลจากการกระทำของตนเองที่มีต่อบุคคลอื่น สอดคล้องกับแนวคิด ของสุชาดา สายทิ (2556) ได้กล่าวว่า การตระหนักรู้ในตนเอง หมายถึง การมีความมั่นใจในการประเมิน ตนเองอย่างตรงไปตรงมา เข้าใจจุดดี จุดด้อยของตนเองและความแตกต่างจากบุคคลอื่น รับฟังความคิดเห็น ด้านลบต่อตนเองได้ ควบคุมพฤติกรรมจากอารมณ์ต่าง ๆ ได้

8.3.2 ด้านความโปร่งใส ผู้บริหารสถานศึกษาต้องยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน โดยการบริหารงานต้องเป็นไปตามกฎระเบียบทางราชการ มีการกระจายอำนาจการบริหารงานที่ชัดเจน เพื่อให้การติดตามนั้นมีความน่าเชื่อถือ มีความถูกต้องและสามารถตรวจสอบได้ อีกทั้งยังต้องมีการ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียได้รับรู้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้สามารถเข้ามามีบทบาท ในการแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ไข และร่วมพัฒนาได้ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร สถานศึกษาต้องเป็นผู้นำที่มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ พร้อมแสดงความรู้สึกรวมทั้งข้อมูล ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้ผู้เกี่ยวข้องสอดคล้องกับแนวคิดของบุญอยู่ ขอพรประเสริฐ (2554) ได้กล่าวว่า ผู้นำที่มี ความซื่อสัตย์สุจริตมีจิตสำนึกของความโปร่งใส อันมีผลจูงใจให้บุคลากรทำงานด้วยความสบายใจ มีความสุข ในการทำงาน และมีจิตสำนึกที่ดีทั้งต่อองค์กร ต่อเพื่อนร่วมงาน และต่อผู้ใช้บริการหรือผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ทุกภาคส่วนเป็นหน่วยงานที่ใสสะอาดปลอดจากการทุจริต

8.3.3 ด้านความยุติธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเคารพในกฎกติกาที่ตกลงร่วมกัน ไม่เอา رأี้อาเปรียบผู้ร่วมงาน ไม่เห็นแก่ประโยชน์พวกพ้อง ปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานทุกคนด้วยความเท่าเทียม ผู้บริหารต้องมีความจริงใจ มีความรับผิดชอบต่อคำพูด และการกระทำของตนเอง มีความเสียสละเพื่อส่วนร่วม และผู้บริหารจะต้องตัดสินใจโดยพิจารณาจากผลงานและความถูกต้อง บนพื้นฐานของความเป็นจริง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่นอย่างตรงไปตรงมา สามารถวิเคราะห์หาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นก่อนตัดสินใจ โดยการตัดสินใจต้องมีความยุติธรรม สอดคล้องกับ แนวคิดของวิโรจน์ สารรัตน์ (2557) กล่าวว่า ผู้นำที่ดีจะต้องอาศัยหลักของความถูกต้อง หลักแห่งเหตุผล และความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น เป็นเครื่องมือในการวินิจฉัย สั่งการ หรือปฏิบัติงานด้วยจิตที่ปราศจากอคติ ปราศจากความลำเอียงไม่เล่นพรรคเล่นพวก

8.3.4 ด้านมุมมองเชิงจริยธรรมภายในตน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องยึดในศีลธรรมมีหลักคุณธรรม จริยธรรมภายในตนเอง ความเป็นกัลยาณมิตรที่ดี มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความเสียสละ มีความอ่อนน้อม เป็นคนมีเหตุผล ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของสังคม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ สร้างความน่าเชื่อถือให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับ และควรค่าแก่การเคารพนับถือของผู้ร่วมงานและผู้อื่นต่อไปที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเป็นผู้นำที่ยึดมั่นตามมาตรฐานจริยธรรมภายในตนเอง ยึดมั่นในหลักศีลธรรม และมีการแสดงออกอย่างเหมาะสมกับจริยธรรมที่ตนเองยึดถือ รวมทั้งผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองให้มีทัศนคติเชิงบวกสอดคล้องกับ แนวคิดของฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์ (2557) ได้กล่าวถึง ความซื่อสัตย์ว่าเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุด เพราะจะทำให้บุคคลเป็นผู้นำได้นาน เมื่อลูกขึ้นพูดก็มีคนฟัง ส่วนหนึ่งเพราะคนเชื่อมั่นว่าคนนั้นซื่อสัตย์ เชื่อถือได้ ผู้ที่เป็นลูกน้องก็ภาคภูมิใจ ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นฐานของศรัทธา

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

9.1.1 ด้านความตระหนักภายในตนผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดการความรู้สึภายในตนเอง โดยต้องมีความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีระเบียบวินัยและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ ในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งรับฟังความคิดเห็น ของผู้ร่วมงาน ยึดหลักพรหมวิหาร 4 เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนกับผู้ร่วมงานด้วยความรัก ความเมตตา

9.1.2 ด้านความโปร่งใสผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ โดยผู้บริหารต้องยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน บริหารงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบทางราชการ มีการกระจายอำนาจการบริหารงานที่ชัดเจน เพื่อให้การติดตามนั้นมีความน่าเชื่อถือ มีความถูกต้อง และสามารถตรวจสอบได้ อีกทั้งยังต้องมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ

9.1.3 ด้านความยุติธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการแสดงออกทางพฤติกรรมอย่างเที่ยงธรรม เคารพในกฎกติกาที่ตกลงร่วมกัน ไม่เอา رأี้อาเปรียบผู้ร่วมงาน ปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานทุกคนด้วยความเท่าเทียม มีความรับผิดชอบต่อคำพูด และการกระทำของตนเอง

9.1.4 ด้านมุมมองเชิงจริยธรรมภายในตน ผู้บริหารสถานศึกษาควรประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับ และต้องการของสังคม ยึดมั่นในศีลธรรม มีหลักคุณธรรมจริยธรรมภายในตนเอง มีความซื่อสัตย์

สุจริตเป็นคนมีเหตุผล ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของสังคม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

9.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

9.2.1 ควรวิจัยเกี่ยวข้องปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา

9.2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับแนวทางแก้ปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา

9.2.3 ควรศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษา

10.เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*.

กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กฤติมา มะโนพรหม, สันติ บุรณะชาติ, โสภา อำนวยรัตน์, น้ำฝน กันมา. (2563). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 31(1): 152-154.

ขวัญฤดี อาภาพันธ์. (2559). *ภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์. (2557). *ผู้นำกระบวนทัศน์ใหม่ ภาวะผู้นำทางจิตวิญญาณ [ศักดิ์สิทธิ์] เอมะศิริ, ผู้สัมภาษณ์. ผู้นำแห่งอนาคต : คุณธรรมการนำร่วม และการเปลี่ยนแปลงภายใน. ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา : มหาวิทยาลัยมหิดล.*

ชิดชนา ปริสิทธิ์. (2558). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเขาค้อ จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.*

ขอพี ราเช. (2560). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอยางชุมน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขต 3. การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.*

ธีระ รุญเจริญ. (2556). *วิกฤตและทางออกในการบริหารและจัดการการศึกษา. วารสารวิจัยและพัฒนา* 8(1) : 96-107.

นารินทร์ เดชชะทัน. (2557). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์.*

- บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ. (2554). แนวทางการพัฒนามาตรฐานความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ.
วารสารวิทยาการจัดการ. 28(1) : 33-47.
- วิโรจน์ สารัตนะ.(2557). ภาวะผู้นำ: ทฤษฎีและนันทักษะร่วมสมัยปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.
- ศรุตพงศ์ ภูวธีรวานนท์. (2557). พฤติกรรมภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสงขลา.
สงขลา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. (2562).แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ
2562. นครราชสีมา : กลุ่มนโยบายและแผน.
- สุชาดา สายทิ. (2556). อิทธิพลของเครือข่ายและกระบวนการเรียนรู้ของผู้หน้าที่แท้จริงต่อความผูก
และความเข้มแข็งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ปรัชญาดุษฎีนิพนธ์ สาขาวิชาบริหารศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สุธาสนี แสงมุกดา. (2554). การพัฒนาเครื่องมือวัดภาวะผู้นำที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุษา ชูชาติ และลัดดา อินทร์พิมพ์. (2558). บทวิเคราะห์: มุมมองด้านการศึกษาของนายกรัฐมนตรี
(ประยุทธ์ จันทร์โอชา). วารสารวิจัยการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 3(6): 66-67.
- Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities.
Educational and Psychological Measurement. 30(3) : 608.